

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera, a soudců Mgr. Lenky Havlíčkové a Mgr. Ladislava Vaško ve věci

navrhovatele: **Přípravný výbor Návrhu referenda v obci Braňany,**
jednající zmocněncem Z. P., nar. X,
bytem X,

a

dalšího účastníka

řízení: **Obec Braňany,**
sídlem Bílinská 76, 435 22 Braňany,

o návrhu na vyhlášení místního referenda,

takto:

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Navrhovatel se návrhem podaným soudu v zákonem stanovené lhůtě domáhal vyhlášení místního referenda v obci Braňany o otázce: „*Má obec Braňany při výkonu své samostatné působnosti využít všech zákonných prostředků (zejména z titulu schvalování územního plánu, účastníka správních řízení a vlastníka pozemků), aby zabránila těžbě kamene v oblasti Braňany – Červený vrch?*“ v termínu konání voleb do krajského zastupitelstva Ústeckého kraje ve dnech 20. 9. 2024 od 14 hod. do 22 hod. a 21. 9. 2024 od 8 hod. do 14 hod.

Návrh

2. Navrhovatel uvedl, že dne 10. 5. 2024 doručil na Obecní úřad obce Braňany návrh na konání místního referenda a doložil potřebný počet platných podpisů. V době podání návrhu nebyl přípravnému výboru znám termín konání voleb do krajského zastupitelstva Ústeckého kraje. Termín konání voleb byl vyhlášen prezidentem republiky dne 27. 5. 2024. Zmocněnci přípravného výboru bylo písemně doručeno oznámení, že návrh referenda bude předložen radě obce a zastupitelstvu obce. Dne 11. 6. 2024 bylo vyvěšeno oznámení o konání zastupitelstva obce Braňany. Toto zastupitelstvo se konalo dne 19. 6. 2024 s jediným bodem programu – stanovení termínu konání referenda. Zastupitelstvem byl termín konání referenda stanoven na pondělí 2. 9. 2024 v době od 14 hod. do 22 hod.
3. Navrhovatel se domnívá, že termín konání referenda byl zastupitelstvem obce stanoven účelově na 2. 9. 2024, přestože v době jednání zastupitelstva již byl znám termín konání voleb do zastupitelstev krajů. Termín byl stanoven v rozporu se smyslem konání referenda. Navrhovatel považuje stanovení termínu konání referenda v období končících prázdnin a

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

čerpání dovolených za ryze účelové chování dalšího účastníka s cílem zajistit co nejmenší účast občanů na hlasování v místním referendu. Podle navrhovatele konání referenda v době konání voleb do zastupitelstev krajů zajistí dostatečnou účast voličů. Navrhovatel trval na tom, že stanovení jiného termínu konání místního referenda než v době konání voleb do zastupitelstev krajů je v přímém rozporu se smyslem konání místního referenda a odporuje čl. 24 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, dle kterého mají občané právo podílet se na správě věcí veřejných přímo.

4. Podle přesvědčení navrhovatele nepostupoval další účastník s péčí řádného hospodáře, protože stanovením odlišného termínu konání referenda od termínu konání voleb do zastupitelstev krajů došlo ke zbytečnému prodražení referenda.
5. Dále navrhovatel namítal, že zmocněnec přípravného výboru Zdeněk Příbyl nebyl neprodleně vyrozuměn o přijatém usnesení zastupitelstva obce o termínu konání referenda. Informaci získal z vlastní iniciativy sledováním úřední desky obce Braňany.

Vyjádření dalšího účastníka

6. Další účastník poukázal na skutečnost, že přípravný výbor navrhl termín konání referenda na konkrétní den, a to 2. 9. 2024. Zastupitelstvo obce tedy při rozhodnutí o stanovení termínu plně zohlednilo obsah návrhu předloženého navrhovatelem. Tento postup zastupitelstva vycházel z § 15 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu, (dále jen „zákon o místním referendu“). Další účastník zdůraznil, že navrhovatel v návrhu na konání místního referenda předloženém obci nikde ani nezminil, že by požadoval konání referenda v termínu konání voleb do zastupitelstev krajů.
7. K námitce navrhovatele, že zmocněnec přípravného výboru nebyl neprodleně informovaný o usnesení zastupitelstva o vyhlášení místního referenda, další účastník uvedl, že zmocněnec přípravného výboru byl osobně přítomný na předmětném zasedání zastupitelstva obce, kde rovněž aktivně vystupoval. S ohledem na skutečnost, že § 13 odst. 2 zákona o místním referendu nestanovuje formu informování zmocněnce přípravného výboru, trval další účastník na tom, že s ohledem na osobní účast zmocněnce přípravného výboru na veřejném zasedání zastupitelstva a jeho osobní účast při vyhlášení platného usnesení o vyhlášení konání místního referenda byl zmocněnec přípravného výboru neprodleně informován o termínu konání referenda.

Replika navrhovatele

8. Navrhovatel uvedl, že původně vybral termín konání referenda 2. 9. 2024 z důvodu časové tísně. Obával se, že ze strany obce dojde k úkonům, které by mohly zmařit účel referenda. Dále uvedl, že se domníval, že o konání referenda bude rozhodováno na jednání zastupitelstva obce, na kterém se měl projednávat Závěrečný účet obce za rok 2023, jehož konání bylo naplánováno na 27. 6. 2024. Ovšem k otázce referenda bylo svoláno zvláštní zasedání již na 19. 6. 2024. Domníval se, že ze strany obce bylo jednáno účelově, neboť při projednání referenda na zasedání konaném dne 27. 6. (respektive 28. 6., kdy skutečně proběhlo) by se den konání voleb do zastupitelstev krajů dostal do zákonem požadované lhůty 90 dnů.
9. Dále navrhovatel uvedl, že v zápisu o jednání zastupitelstva není uvedeno, že starosta navrhl termín konání referenda na 30. 8. 2024. Rovněž v zápisu není zmínka o

připomínkách přítomných občanů a zmocněnce přípravného výboru. Zmocněnec přípravného výboru dle názoru navrhovatele není ani uveden v prezenční listině hostů.

10. Dle navrhovatele v době jednání zastupitelstva obce již byl znám termín voleb do zastupitelstev krajů a zmocněnec přípravného výboru mohl být vyzván k jednání o termínu referenda. Dle navrhovatele by sama obec měla mít zájem, aby se v místním referendu mohla vyjádřit co největší část občanů obce, k čemuž by přispělo konání referenda současně s konáním voleb do zastupitelstev krajů. Zároveň by obec měla jednat s péčí řádného hospodáře, kdy konání referenda souběžně s volbami by došlo ke snížení nákladů na konání referenda.

Posouzení věci soudem

11. V posuzovaném případě soud nejprve zkoumal, zda jsou splněny procesní předpoklady pro to, aby mohlo být přistoupeno k meritornímu projednání věci. S ohledem na skutečnost, že se jedná o řízení ve věci návrhu na vyhlášení referenda, jsou tyto předpoklady upraveny vedle zákona o místním referendu i v zákoně č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Soud tedy úvodem zkoumal ve smyslu § 92 s. ř. s. svou věcnou a místní příslušnost k projednání podaného návrhu a dospěl k závěru, že je věcně a místně příslušný k jeho projednání.
12. Soud zároveň konstatuje, že návrh byl podán včas, protože návrh referenda byl projednán na zastupitelstvu, které se konalo dne 19. 6. 2024, přičemž navrhovatel soudu podal návrh k poštovní přepravě dne 1. 7. 2024 a soudu byl doručen dne 2. 7. 2024, tj. ve lhůtě do 20 dnů od jednání zastupitelstva dle § 57 odst. 2 písm. b) zákona o místním referendu.
13. Dle § 91a odst. 1 písm. b) s. ř. s. se za podmínek stanovených zákonem o místním referendu lze domáhat vyhlášení místního referenda. S citovaným ustanovením koresponduje § 57 odst. 1 písm. b) zákona o místním referendu, kde je mimo jiné stanoveno, že právo domáhat se ochrany u soudu podle s. ř. s. má přípravný výbor, jestliže zastupitelstvo obce nerozhodlo o návrhu přípravného výboru na vyhlášení referenda nebo rozhodlo o tom, že místní referendum nevyhlásí. Judikatura správních soudů dovodila, že toto ustanovení poskytuje ochranu přípravnému výboru i tehdy, když zastupitelstvo vyhlásí referendum, ale učiní tak v jiném než navrženém termínu (viz závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2014, č. j. Ars 3/2014-41, či v usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. 7. 2010, č. j. 44 A 62/2010-19 publ. pod č. 2158/2010 Sb. NSS). V daném případě se navrhovatel domáhal vyhlášení referenda na základě jeho původního návrhu na vyhlášení, ovšem v jiném termínu, než v jakém to učinilo zastupitelstvo obce. Tato situace se dle soudu blíží případům posuzovaným ve výše citované judikatuře, a proto soud v zájmu co nejširší ochrany práva občanů podílet se přímo na správě věcí veřejných dospěl k závěru, že i v daném případě navrhovateli svědčí aktivní procesní legitimace a přistoupil k věcnému projednání jeho návrhu.
14. Podaný návrh pak dle soudu splňuje zákonné náležitosti, a proto jej přezkoumal v souladu s § 91a a § 93 s. ř. s. Soud přitom dle § 91a odst. 3 s. ř. s. ve věci rozhodl bez jednání, neboť ve svém hodnocení vycházel pouze z obsahu předložené spisové dokumentace k referendu a neshledal nutnost provádění dalšího dokazování.
15. Navrhovatel ve svém návrhu podaném soudu navrhoval vyhlášení referenda o předmětné otázce ve dnech 20. 9. 2024 a 21. 9. 2024 tak, aby se referendum konalo současně s konáním voleb do zastupitelstev krajů. Stanovení termínu, ve kterém se má vyhlášené referendum konat, je upraveno v § 15 zákona o místním referendu. V tomto ustanovení je uvedeno, že místní referendum se koná nejpozději do 90 dnů po dni jeho vyhlášení, není-li v návrhu přípravného výboru uvedena doba pozdější. Dnem vyhlášení místního referenda je první den vyvěšení usnesení zastupitelstva obce o vyhlášení referenda na úřední desce obce. Z předložené dokumentace k místnímu referendu vyplývá, že přímo v návrhu přípravného výboru na konání místního referenda předloženého dalšímu účastníkovi bylo stanoveno zcela konkrétní datum konání místního referenda, a to datum **2. 9. 2024**. Právě na toto datum bylo předmětné referendum zastupitelstvem obce vyhlášeno. Bylo tedy plně

vyhověno návrhu přípravného výboru obsaženému v podaném návrhu na konání místního referenda.

16. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu má přípravný výbor právo na to, aby zastupitelstvo obce vyhlásilo místní referendum v termínu podle jeho návrhu, a tomuto právu je poskytována soudní ochrana v případě, že místní referendum bylo zastupitelstvem sice vyhlášeno, ale v jiném než požadovaném termínu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2014, č. j. Ars 3/2014-41). Zastupitelstvo obce se nicméně může od návrhu přípravného výboru odchýlit a vyhlásit místní referendum v jiném než navrhovaném termínu, pokud osvědčí, že pro konání místního referenda v jiném termínu jsou dány přesvědčivé důvody. Přitom je třeba upřednostnit takový termín, jenž zvýší pravděpodobnost, že výsledky referenda budou (co do účasti) platné, což se přirozeně nabízí, koná-li se místní referendum souběžně s volbami (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2015, č. j. Ars 11/2014-42). Zákon o místním referendu totiž v § 5 odst. 1 zákona o místním referendu výslovně možnost konat místní referendum souběžně s volbami předvídá a pro ten případ stanoví, že v takovém případě se hlasování v místním referendu, stejně tak jako tradičně ve volbách, koná ve dvou dnech, jinak se hlasování v místním referendu koná jen v jednom dni.
17. Na tomto místě je však nutné zdůraznit, že pokud zastupitelstvo zamýšlí vyhlásit místní referendum v jiném termínu, než navrhoval přípravný výbor, musí být termín konání v souladu s § 15 odst. 1 zákona o místním referendu stanoven nejpozději do 90 dní od jeho vyhlášení. Pouze v případě, že to navrhne přípravný výbor, může být tato lhůta překročena. Z předložené dokumentace vyplývá, že vyhlášení místního referenda bylo zveřejněno na úřední desce obce Braňany dne 20. 6. 2024. Posledním dnem devadesátidenní lhůty dle § 15 odst. 1 zákona o místním referendu byl den **18. 9. 2024**. Přestože v době projednávání návrhu přípravného výboru zastupitelstvem obce tedy již byl znám termín konání voleb do zastupitelstev krajů, nebylo možné stanovit termín konání místního referenda bez přihlédnutí k termínu navrhovanému přípravným výborem na dny konání voleb 20. 9. a 21. 9. 2024, neboť by tím došlo k překročení zákonem stanovené 90denní lhůty.
18. K poukazu navrhovatele, že v době podání návrhu na konání místního referenda mu nebyl znám termín konání voleb, a proto jej nemohl do návrhu uvést, soud podotýká, že navrhovateli nic nebránilo formulovat návrh termínu konání místního referenda obecně s tím, že navrhuje termín jeho konání souběžně s termínem konání blížících se voleb do zastupitelstev krajů. K tomu soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2015, č. j. Ars 11/2014-42, kde Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*je tedy obecně přípustné, aby přípravný výbor ve svém návrhu termínoval místní referendum na dobu souběžného hlasování ve volbách, o nichž víme, že v budoucnosti nastanou, jen nevíme přesně kdy (dies certus an, incertus quando).*“ Z návrhu přípravného výboru kromě zcela konkrétního návrhu na konání referenda dne 2. 9. 2024 nijak nevyplývá, že by záměrem přípravného výboru bylo konat referendum současně s termínem konání voleb do zastupitelstev krajů.
19. K náznaku navrhovatele, že svolání mimořádného zastupitelstva, jehož předmětem mělo být výlučně projednání návrhu na konání místního referenda, bylo účelově svoláno na dřívější termín, než byl termín již dříve plánovaného zastupitelstva obce, soud uvádí, že dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, se zastupitelstvo obce schází dle potřeby, nejméně jedenkrát za tři měsíce. Za situace, kdy v návrhu na konání referenda byl navržen konkrétní termín konání referenda, není možné nijak vyčítat starostovi, že svolal

mimořádné zasedání zastupitelstva, jehož předmětem bylo právě pouze projednání návrhu na konání referenda.

20. Skutečnost, že v zápisu o jednání zastupitelstva nejsou zmínky o připomínkách občanů a zmocněnce přípravného výboru, dle soudu nemůže nijak ovlivnit zákonnost vyhlášeného referenda, neboť bylo jednáno o návrhu předloženém přípravným výborem v písemné podobě.
21. K poukazu navrhovatele, že po vyhlášení termínu konání voleb do zastupitelstev krajů mohl být přípravný výbor vyzván k jednání o termínu konání referenda, soud konstatuje, že pro požadavek takového postupu u referenda, jehož konání je navrhováno na konkrétní termín, není žádný zákonný podklad. Soud musí znovu zdůraznit, že z písemného podání navrhovatele nebylo možné nikterak zjistit, že by požadoval vyhlášení referenda na termín konání voleb do zastupitelstev krajů.
22. S ohledem na výše uvedené dospěl soud k závěru, že termín konání místního referenda stanovený v souladu s návrhem přípravného výboru byl stanoven zcela v souladu se zákonem.
23. K námitce navrhovatele, že zastupitelstvo obce nevyrozumělo neprodleně zmocněnce navrhovatele o usnesení, kterým bylo rozhodnuto o vyhlášení místního referenda, soud konstatuje, že z předložené dokumentace, jejíž součástí byla i prezenční listina přítomných občanů na zasedání Zastupitelstva obce Braňany konaného dne 19. 6. 2024 v 18 hodin, na které je obsažen podpis zmocněnce přípravného výboru Z. P., vyplývá, že zmocněnec přípravného výboru byl přímo přítomen na zasedání zastupitelstva obce, při kterém došlo k přijetí a vyhlášení usnesení o vyhlášení místního referenda. Tvzení navrhovatele, že zmocněnec přípravného výboru není uveden v prezenční listině, je tedy nepravdivé. Z uvedeného rovněž vyplývá, že skutečnost, že došlo k vyhlášení místního referenda na základě návrhu přípravného výboru s termínem konání 2. 9. 2024, byla zmocněnci přípravného výboru známa. Dle soudu by bylo vhodné ze strany zastupitelstva obce i za této situace naplnit znění § 13 odst. 2 zákona o místním referendu a písemně vyrozumět zmocněnce přípravného výboru o vydání usnesení o vyhlášení místního referenda, ovšem v daném případě soud v pominutí tohoto úkonu ze strany zastupitelstva obce, zejména s přihlédnutím k osobní přítomnosti zmocněnce přípravného výboru na zasedání zastupitelstva, kde bylo přijato usnesení o vyhlášení místního referenda, nepovažuje za skutečnost, která by mohla mít jakýkoliv vliv na zákonnost či platnost vyhlášení místního referenda.
24. Vzhledem k výše uvedenému dospěl soud k závěru, že návrh navrhovatele je nedůvodný, a proto jej výrokem I. tohoto usnesení podle § 91a odst. 3 zamítl.
25. Výrok II. usnesení o náhradě nákladů řízení se poté opírá o § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož v řízení ve věci místního referenda nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
26. Usnesení bude doručeno účastníkům řízení a současně bude vyvěšeno na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Usnesení nabývá právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 24. července 2024

Mgr. Václav Trajer v.r.
předseda senátu